

Nepriklausoma

Lietuva

• LITUANIE INDEPENDANTE • INDEPENDENT LITHUANIA • WEEKLY •

Nr. 26 (48-ji metai) 1988 m. BIRŽELIO – JUNE 30 d.

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS • 7722 GEORGE St. LASALLE, P.Q., H8P 1C4. Tel: 366-6220 • 50 c

SAVAITINIAI ĮVYKIAI

(h.n.)

REIKŠMINGI ĮVYKIAI LIETUVOJE

Praeitą sekmadienį Toronte, vykstančio PASAULIO LIETUVIŲ IV-TOJO KULTŪROS KONGRESO dalyvius pasiekė žinia iš Lietuvos apie milžiniškas demonstracijas Vilniuje. Tą pačią dieną vakare, po puikiai pavykusio koncerto, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininkas Vytautas Kamantas oficialiai pranešė gausiems koncerto dalyviams, kad š.m.birželio mėn.24 d., penktadienį, kai šioje pusėje Atlanto lietuviai pradėjo savo Kultūros kongresą, okupuotos Lietuvos lietuviai solidarizuodami susirinko Vilniuje, Gedimino aikštėje, ir viešai, kalbėtojų lūpomis, reikalavo, kad lietuvių kalba būtų oficiali respublikos kalba; kad ekonominiai ūkio reikalai būtų tvarkomi Lietuvoje savarankiškai; kad būtų tuojau pat išleistas į laisvę kalinys rašytojas Gintautas IES-MANTAS. Labai aiškiai buvo pakartotas kalbėtojų ir minios reikalavimas laisvės.

Gale apie 60.000 žmonių minia sugiedojo LIETUVOS HIMNĄ.

Išklause šio dramatiško pranešimo ir Toronto koncerto atlikėjai, kartu su sausakimšai užpildžiusiais salę klausytojais, spontaniškai sugiedojo Lietuvos himną.

Šio nepaprasto įvykio reikšmė begalinė. Tai neabejotinai primena prasidėjusią kompartijos konferencijai Maskvoje, kad ir Lietuva nori laisvės taip, kaip Armėnija, Ukraina, Latvija, Estija ir daugelis kitų, nerusiškųjų užgrobtųjų kraštų Sovietų tautų kalėjime. Galų gale jos nori ir pati rusų tauta. Mums gi išeivijoje verta išdėmėti, kad ne keliaklupčiaujant ir besąlyginiai pataikaujant okupanto įgeidžiams ir kultūrinių politrikų potvarkiams laimima kas nors, bet nesizeminant reikalaujant teisėtai priklausiančios laisvės galima tą laisvę laimėti ir savai tėvynei, ir savam gimtam žodžiui. Visi tironai valdę ir tebevaldą kumščiu, geriausiai supranta drąsiai ir tiesiai kalbą.

STREIKAS ARMĖNIJOJE
BAIGESI

Apie mėnesį trukęs streikas birželio 27 d. baigėsi, kai apie 80% streikuojančiųjų grįžo darban į savo fabrikus, gamyklas, parduotuves bei įstaigas. Streikuojama buvo dėlei Nagorno-Karabach'o sričių (kur armėnų dauguma), Stalino laikais inkorporavimo į svetimą Azerbeidžano respubliką. Maskvoje, pradedant birželio 28 kompartijos konferenciją, Kremliaus kalbėtojas reportieriams paaiškino, kad visa maišėtis kilusi dėl dviejų Armėnijos komunistų partijos didžiųjų nesugebėjimų. Draugas Mihailov'as kažkodėl užmiršo paminėti tų maištų tikrąją priežastį: armėnų tautos troškimą atsikratyti rusiškojo komunizmo okupacijos.

19- TOJI SOVIETŲ
KOMUNISTŲ PARTIJOS
KONFERENCIJA JAU
PRASIDĖJO

Paskutinė panašaus pobūdžio konferencija įvyko Sovietų Sąjungoje 1941 metais. Taigi, reikėjo beveik pusimčio metų ir 3% metų trukusios Gorbačiovo reforminės pastangos, kad vėl susirinktų partiečiai į konferenciją, kuri atrodė, bus atviresnė už bet kokią iki šiol buvusią. Tokiam teigimui pagrindo duoda Gorbačiovo atidaromoji kalba, kurioje jis negailestingai supliekė senąją komunistų partijos gvardiją.

Anot Gorbačiovo, ji visokiais būdais stengiasi sutrukdyti jo pradėtąjį viešumą ir persitvarkymo reformą.

Iš pirmųjų pasisakymų, pasiekusių Vakarus, matosi kad bus plačiai ir tikrai atvirai paliesti visi bankrutuojančios sovietų politikos ir ekonomijos klausimai, demaskuojant kriminalinį Stalino laikų režimą. Kiek ir ar iš viso bus paliesti sovietinio imperikalizmo pasireiškimai, paaiškės konferencijos pabaigoje.

VIDURINIŲJŲ RYTŲ
MAIŠTAS

Nelaimingai savo laiku pagarsėjusioje Chatillos pabėgėlių stovykloje prie Beirut, Libane, vyko 13-kos valandų susišaudymas tarp Arafato nuosaikesniųjų PLO dalinių ir radikalųjų, Sirijos remiamų, PLO dalinių, vadovaujamų Saeed Mousa, Arafato konkurento. Kautynės laimėjo pastarsis. Lygiai aršios tarpusavio kautynės tuo pat metu vyko tarp Irano remiamų Hezbollah kovotojų ir Sirijos reguliarios armijos dalinių.

Libano vidaus reikalų ministeris pranešė, kad Sirijos daliniams gali tekti užimti pabėgėlių stovyklas, jeigu tokios tarpusavio pestynės tęsis. Yra gandų, kad Arafatas kreipėsi net į Sovietų vyriausybę, prašydamas paveikti Sirijos vyriausybę, kad ji neremtų radikalųjų PLO atskilėlių.

Tuo tarpu iš Izraelio okupuotųjų sričių pranešama, kad Izraelio kareiviai paskutinėmis dienomis suimtiems arabų maistinėms įleidžia kažkokių skystų medicininių adatomis. Adatos dūrius matė Izraelio ir užsienio laikraštininkai, nors nenustatyta naudojamo skysčio tapatybė. Izraelio vyriausybė ir kariuomenė žinias apie išvirkštumus paneigė.

POPIEŽIAUS VIZITAS
AUSTRIJOJE

Popiežius Jonas Paulius II išskrido iš Innsbruck'o aerodromo Vatikanan š.m. birželio mėn. 27 d. Atsišveikinimo kalboje Austrijos prezidentas Kurt Waldheim paminėjo, kad koncentracijos lagerių sienos mums visados turi priminti šių laikų kankinius. Paminėjo jis taip pat, kad tasai periodas buvęs gėdingas XX amžiaus laikotarpis ir įpareigojęs mus gerbti kitus ir gyvenime vadovautis krikščioniškąja meile savo artimui.

Popiežiaus vizito metu vyriausias Austrijos žydų rabinas buvo paskelbęs savo protestą dėl to, kad popiežius, lankydamas buvusį nacių koncentracijos lagerį Mauthausen'e nepaminėjo savo žodyje atskirai žydų. Popiežius kalbėjo apie visus kankinius, neminėdamas jų tautybės.

Vizito metu buvo susektas atentatas prieš popiežiaus gyvybę. Jis turėjęs būti nusautas, kai lankė Vienos žymiausią šventovę - Šv. Stepono baziliką. Suimti du turkai ir trečias suokabininkas, kuris esą buvęs to atentato organizatorius. Tačiau paskutinėmis žiniomis, Austrijos policija teigianti, kad atentatas buvęs paprastas pokštas ir jo sumanytojas tenorėjęs pagarseti spaudos

je. Tačiau apie atentatą buvo plačiai kalbama. Nesuprantamu būdu, laiške li apie pasikėsimą į popiežiaus gyvybę gavo ir NL redakcija. Laiškas atsiųstas iš Ottawos ir adresu nurodyta viena nelietuvių parapija New Yorke. Spauda ta proga taip pat paminėjo apie kažkokią Prancūzijos arkivyskupą, Marcel Lefebvre, kuris noris konsekruoti 4 naujus vyskopus be Vatikano sutikimo. Tokiu būdu jis būsiąs ekskomunikuotas. Šis arkivyskupas esąs tradiconalistas ir nenoris priimti Vatikano reformų. Grįžęs Vatikanan popiežius bandysis dar kartą tartis su šiuo atskilėliu.

KYŠININKAI PENTAGONE

Randami vis nauji įrodymai, kad Pentagonas, JAV karinis smegenų centras, pirkdamas ir duodamas ginklų užsakymus, ne tik tai permokėjo milžiniškom sumom, bet taip pat įvairūs aukšti jo valdininkai ginklų gamyboms teikė slapto informacijų ir už tai gavo riebius kyšius. Iki šiol jau surašyta virš 200 kaltinimų įvairiems stambiams Pentagono valdininkams ir taip pat keliems Kongreso atstovams. Tardymai tebevyksta ir surandami vis nauji nusikaltėliai. Įveltas ir buvęs laivyno ministerio (secretary) pavaduotojas Melvyn Paisley. Kongreso atstovai pranešė spaudai, kad reikals sukasi apie 100 sutarčių su įvairiomis bendrovėmis dėl dešimties bilijonų vertės ginklų varžytinių ir užsakymų.

DIPLOMATINIS KANADOS
SUSIKIRTIMAS SU SSSR

Kaip praeitame numeryje jau pranešėme, Kanada pirmoji paprašė palikti šį kraštą sovietų tariamus diplomatus, kurie buvo apkaltinti šnipinėjimu. Pra-

PRANEŠA LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS

IŠTEIGTAS PATRIOTINIO JUDĖJIMO KOMITETAS Į KURĮ ĮEINA IR LIETUVIAI

(Vilnius, birželio 16. LIC) Iš Lietuvos pranešama, kad Llove įsteigtas visuomeninis Koordinacinis TSRS tautų patriotinio judėjimo komitetas, į kurį įeina šešių respublikų atstovai - estų, lietuvių, latvių, ukrainiečių, armėnų ir gruzinų.

Lietuvių Informacijos Centro žiniomis, šis komitetas birželio 11 d. savaitgalį posėdžiavo tris dienas. Iš lietuvių dalyvavo Antanas Terleckas ir Eugenijus Krukovskis iš Vilniaus. Koordinacinis komitetas aptarė pareikimą vyriausybei dėl tautinės politikos, paruošė laišką prezidentui Reagan'ui, pasisakė dėl politinių kalinių. Laiške Reagan'ui prikišama, kad jis per vizitą Maskvoje kalbėjęs tik apie žmogaus teises, ir nekėlęs tautinių problemų. Dokumentai skelbiami rusų, ukrainiečių kalbomis. Koordinacinis komitetas vėl rinksis rugsėjo mėnesį, ši kartą - Rygoje.

džioje buvo minimas tik industrinis šnipinėjimas, bet vėliau Kanados vyriausybė paskelbė, kad buvo šnipinėtos ir karinės paslaptys. Visa tai esą vykę per pastaruosius 15 metų. Šnipinėjimo centrai buvo sovietų ambasada Ottawoje ir sovietų konsulatas Montrealyje. Sovietai, vaidindami nekaltus ir užsigavusius, prašė išvykti iš SSSR Kanados diplomatus ir uždraudė 25 sovietų piliečiams dirbti Kanados ambasadoje Maskvoje.

Paskutinis ėjimas toks: užsienių reikalų min. Joe Clark pranešė spaudai, kad jeigu Kremlius neatsauks savo sprendimo neleisti rusams dirbti Kanados ambasadoje Maskvoje, tai Kanada išprašys 20 sovietų darbininkų, dabar padedančių atstatyti sudegusią sovietų konsulatą Montrealyje. Pažymėtina, kad Kremlius, po pirmojo jų diplomatų išmetimo, oriū stiliumi suredaguotame komunikate pranešė, kad Sovietų Sąjunga, būdama viena iš didžiųjų pasaulio pajėgų, negalinti leisti

LIETUVOS ATSTOVAS
WASHINGTON'E PRANEŠA

Ryšium su prezidento Reagan'o apsilankymu Maskvoje, Lietuvos atstovas Washington'e paprašė Valstybės sekretorių perduoti jam gilią padėką už jo stiprią laikyseną ŽMOGAUS TEISIŲ klausimu ir už sudarytą proga Nijolei Sadūnaitei bei Antanui Terleckui su juo pasimatyti ir jam įteikti raštą apie esamą padėti sovietų okupuotose Baltijos valstybėse.

Lietuvos atstovas pridūrė, kad šis Prezidento mostas padarė gilų įspūdį visiems tiems, kuriems rūpi Baltijos kraštų likimas.

S.Bačkis, jr.

stumdyti jos tarnautojus tokiai mažai valstybei - Kanadai.

BANKAI SUTINKA
NEPLEŠTI PINIGŲ UŽ
PATARNAVIMĄ

Anot Canadian Press žinių agentūros, beveik visi bankai sutiko sumažinti arba ir visai neimti mokesčių už teikiamus patarnavimus. Sutiko labai nenorom ir tikrai tada, kai tuos kaltinimus iškelęs parlamento narys ryžosi atiduoti savo įstatymą balsavimui. Nebuvo jokių abejonių, kad įstatymas būtų buvęs priimtas didele balsų dauguma. Žemesnysis finansų ministeris Tom Hackin netrukus paskelbs sąrašą visų finansinių institucijų, kurios sutiko mokesčius sumažinti. Tokiu būdu bus labai aišku, kurios nesutiko. Tas pats ministeris pažadėjo labai griežtais potvarkiais kontroliuoti bankų sąvarelę. Būsiąs paskirtas ir specialus tarpininkas (ombudsman) kurio pareiga bus spręsti visus iškilusius nesutarimus tarp klientų ir finansinių institucijų.

Nepriklausoma Lietuva

Už Lietuvos išlaisvinimą! Už išsikimybę Kanadai!
Pour la liberation de la Lituanie! Loyauté au Canada!
For liberation of Lithuania! For loyalty to Canada!

LEIDĖJAS "NL" SPAUDOS BENDROVĖ.
REDAGUOJA – REDAKCINĖ KOLEGIJA
TELEFONAS: (514) 366-6220

Second Class Mail. Reg. Nr. 1952. Return postage guaranteed.
Postage paid at Montreal, CP. Published by the Independent
Lithuania Publishing Co., 7722 George St., LaSalle, P.Q.
H8P 1C4

Metinė prenumeratos kaina \$ 22 -
Rėmėjo - \$ 25, -

P.S. Bendradarbių ar korespondentų spausdinamos mintys nebūtinai turi atitikti redakcijos nuomonę. Rankraščiai gali būti trumpinami ir taisomi redakcijos nuožiūra, grąžinami tik iš anksto susitarus. Už skelbimų turinį redakcija arba leidykla neatsako.

PRANEŠA ELTA:

ŠARANSKIS IR PETKUS APIE "VIRŠŪNIŲ" KONFERENCIJAS

Buvęs politinis kalins Natanas Šaranskis perspėjo Vakarų penstoti reikalavus žmogaus teisių Sovietų pavaldiniams. Savo 1988 m. gegužės 25 d. THE NEW YORK TIMES išspausdintame straipsnyje (Glasnost gali būti glasnost, bet kalėjimai yra kalėjimai"), jis prisimena, kaip 1979 m. Čistopolio kalėjime jie sužinojo apie įvykiančių viršūnių konferenciją Vienoje. "Mes buvome ištiktinė", rašo Šaranskis, "kad prezidentas Carter'is nepasirašys sutarties su Brežnev'u prieš tai neišgavęs nuolaidų dėl politinių kalinių. Bet mūsų viltys virto neviltim, kai abu vadovai, pasibučiuodami, užantspaudavo SALT II sutartį".

Anot Šaranskio, "su menimi toje pačioje celėje kalėjęs Viktoras Petkus... pirmasis išreiškė tai, ką mes visi ištareme: kad mus ignoravo. "Praeis dar penkeri metai", pareiškė jis, "Polibiuo vadovybė turės išmirti, kol mes iš čia išeisime". Jo skeptiškumas pasirodė esąs visiškai pagrįstas. Aš buvau paleistas po trijų generalinių sekretorių ir septynerių metų. Petkus dar tebekalinamas.

Šaranskis primena, kad jei Gorbačio'as būtų manęs, kad sovietinį ūkį galima atgaivinti be liberalizacijos, jos nebūtų buvę. "Nepamirškime kas atsitiko, kai Vakarai 1979 metais nustojo gyny žmogaus teises", - perspėja jis.

ATVIRAS LAIŠKAS TSRS GENERALINIAM PROKURORUI RENKUNOVUI

Helsinkio nutarimų vykdymų Lietuvos kontrolinės grupės dokumentas Nr. 26

Per visą stalininę genocido erą Lietuvoje buvo nužudyta nemažiau 50,000 lietuvių ir keliolika tūkstančių lenkų bei kitų tautybių žmonių. Dešimtys tūkstančių ištremta į Sibirą ir kitus TSRS šiaurės rajonus.

1948 m. gegužės 20-22-ą dienomis buvo deportuota apie 200,000 Lietuvos gyventojų. Nekaltų aukų atminimą gegužės 22 d. bažnyčiose minės visa Lietuva, o Vilniuje dar po sumos 15-tą valandą, Gedimino aikštėje. Bus prisiimti ir Lietuvos gyventojų genocido kaltininkai - daugelis jų ir šiandien didžiuliais gautais apdovanojimais už kruvinus darbus iš Berijos ir jo sėbrų rankų. Reikalaujame, Generalini Prokurore, paskelbti visų nusikaltimų vykdytojų pavardes, kurių rankomis Stalinas naikino ir trėmė Lietuvos gyventojus, ir patraukti juos baudžiamojon atsakomybėn.

Mečislovas Jurevičius

Algirdas Statkevičius

Vytautas Vaičiūnas

1988 m. gegužės 14 d.

LIETUVOS HELSINKIO GRUPĖS KREIPIMASIS Į TARPTAUTINĘ HELSINKIO FEDERACIJĄ

Tarptautinei Helsinio Federacijai

Helsinkio baigiamojo akto nutarimų vykdomo Lietuvos kontrolinės grupės

K r e i p i m a s i s

Helsinkio baigiamojo akto nutarimų vykdymo kontrolės Lietuvos visuomeninė grupė buvo įsteigta 1976 metais. Įsteigėjas Viktoras Petkus ir jos narys Balys Gajauskas po 10 metų kalinimo randasi Sibiro nutrėmimo. Grupės nariai - Tomas Venclova, Eitanas Finkelšteinas, Vytautas Skuodis buvo priversti iš Lietuvos emigruoti. Grupės narys kun. Bronius Laurinavičius žuvo neaiškiomis aplinkybėmis. Grupės nariai - kun. Karolis Garuckas ir Ona Lukauskaitė-Poškienė mirė. Mes, likę šios grupės nariai - Vytautas Vaičiūnas, Algirdas Statkevičius ir Mečislovas Jurevičius, įkalinimo vietose prabuvę daug metų, šiuo metu eame laisvi ir atgaiviname grupės veiklą. Mes prašome Tarptautinę Helsinkio Federaciją priimti Lietuvos Helsinkis 76 grupę kolektyviniu nariu. Šiuo metu Helsinkis 76 grupės nariai yra: vis dar tebeesantys nutrėmimo Viktoras Petkus ir Balys Gajauskas; gyvenantys užsienio šalyse - Tomas Venclova (JAV), Eitanas Finkelšteinas (Izraelis), Vytautas Skuodis (JAV); gyvenantys Lietuvoje - Mečislovas Jurevičius, Algirdas Statkevičius, Vytautas Vaičiūnas.

Pasirašo: Mečislovas Jurevičius Algirdas Statkevičius Vytautas Vaičiūnas

PRANEŠA LIETUVIŲ INFORMACIJOS CENTRAS

APIE DEMONSTRACIJAS LIETUVOJE

(Vilnius, birželio 14. LIC) Birželio 14 d. - 1941 m. masinių trėmimų į Sibirą dieną - Vilniuje vyko dvi demonstracijos - minėjimai: Gedimino aikštėje, kur suplūdo apie 6000, ir Žemės ūkio ekonomijos institute, kur oficialiai buvo leista susirinkti Persitvarkymo sąjūdžio dalyviams. Prieš demonstraciją, pas Antaną Terlecką atvyko KGB pulkininkas Česnavičius ir KGB majoras Blimbyris su palydovu civiliais rūbais. Jie iškviatė Terlecką pas ? psl

VIII-tosios Laisvojo pasaulio lietuvių tautinių šokių šventės ypatingų darbų vadovai. Sėdi šventės meninės dalies vadovai: Juozas Karasiejus, Genovaitė Breichmanienė, Rita Karasiejienė ir Liudas Sagys. Stovi iš k. šventovės dekoratorius dail. Rimas Paulionis, leidinio redaktorius Česlovas Senkevičius, k-to pirm. dr. Vaidotas Kvedaras ir šventės muzikinės dalies vadovas muz. J. - nas Govedas. Nuotr. O. Burdžiaus.

Vilniaus miesto Vykdomojo komiteto pirmininką Vileikį Pokalbis buvo mandagus, taktiškas, bet Vileikis ir saugumas išpėjo Terlecką, kad nebūtų antisovietinių išsišokimų Terleckas pažadėjo, sakdamas, kad lietuviai nesuinteresuoti trukdyti Gorbačioviui, ir tokių žodžių, kaip Lietuvos okupacija, nebūsią vartojama. Tačiau per minėjimą nepavyko išvengti.

Demonstracija Gedimino aikštėje vyko be valdžios leidimo. Nors valdžia per tam tikras organizacijas siūlė trėmimų minėjimo rengėjams kreiptis ir buvo žadama leidimą duoti, bet rengėjai, birželio 9 dieną susirinkę pasitarti, nusprendė leidimo neprašyti, nes tai būtų buvęs nusizengimas jų principams. Cituojame: "Jie mus spardo, daužo ir palieka uždarytus namų areste, o mes kreipiamės į juos. Užtat mes nesikreipsime". Čia turima galvoje valdžios smurtas, kurio ji griebsi gegužės 22 d., kai buvo minimos 40-tosios Didžiųjų trėmimų metinės.

Birželio 14 d. demonstracija praėjo be pastebimo smurto, be namų areštų. Gedimino aikštėje buvo apsaugota milicininkų ir draugovininkų, bet jie elgėsi žmoniškai, šypsojosi, klausydami labai atvirią kalbą. "Kokį" jie nepratę girdėti. Daugelis žmonių bijojo veržtis pro milicijos kordoną, nes praeinančius filmavo, fotografavo. Dėsesnieji - apie 6000 - praėjo, jiems netrukė. Kai prasidėjo minėjimas prie Katedros, milicija daugiau žmonių į aikštę neileido, pasak Terlecko, veikiausiai bijojo, kad neišlietu minia po futbolo rungtynių stadione. Pavėlavusius milicija siuntė į Žemės ūkio ekonomikos institutą, kur trėmimų metinės minėjo Persitvarkymo sąjūdis.

Gedimino aikštėje minėjimas truko apie pusantros valandos. Prasidėjo 7 val.vakaro. Kalbėjo Vytautas Bogušis, Andrius Tučkus, Eugenijus Krukovskis, kun. Rokas Puzonas, Robertas Grigas, jo tėvas - mokytojas Grigas ir kiti. Žmonės reikalavo teisti trėmimų kaltininkus, buvę tremtiniai pasakojo apie savo skaudžią padėtį. Aktyvus demonstracijų dalyvis, 28 metų amžiaus Andrius Tučkus pareiškė lietuvių solidarumą armėnams dėl Karabacho kalnų. Kun. Rokas Puzonas reikalavo grąžinti tikintiesiems Vilniaus katedrą, kuri paversta Paveikslų galerija. Minia jam pritarė plojimais. Grigas kalbėjo, kad tie komunistai, kurie buvo kalinami fasistinės Lietuvos kalėjimuose, išliko gyvi, o tie, kurie išvyko į Stalino Rusiją, buvo sunaikinti. Tai tik liudija Stalino teroro mastą.

Minėjime buvo deklamuojama patriotinė lietuvių poezija: Bernardo Brazdžionio eilės. Visi kalbėjusieji, išskyrus Terlecką, reikalavo teismo Stalino laikų nusikaltėliams. Tris kartus kalėjęs Terleckas, sakėsi jiems jau atleides ir tvirtino, kad jiems, kaip ir dabartiniams saugumiečiams, geriausia bausmė, kad apie jų darbus rašoma net sovietinėje spaudoje. Anatanas Terleckas užbaigė minėjimą, padėkodamas valdžiai, kad netrukė demonstracijos, kviesdamas visus į rugpjūčio 23 d. demonstraciją, ir prašydamas minią nesiveržti į milicijos uždarytas gatves, laikytis ramiai.

Ir vis dėlto vienu atveju milicija įsikišo, kai buvęs Lietuvos partizanas Leonas Laurinskas iškėlė nepriklausomos Lietuvos vėliavą tribūnoje, ant paaukstinimo prie Katedros. Lietuvos trispalvė plevėsavė apie pusvalandį. Paskui pripuolę saugumiečiai pareikalavo ją nuleisti. Žmonės protestavo. Terleckas ragino laikytis ramiai. Laurinską ir Genutę Šakalienę milicija sulaukė, bet elgėsi mandagiai. Po pusantros valandos paleido, apsiribodama išėjimu, jokių represijų nesiėmė.

Dar nėra žinių, ar trėmimų minėjimai vyko ir kitose Lietuvos vietose. Vilniaus demonstracijoje dalyvavo žmonių iš Kauno, Ukmergės, Panevėžio, Kretingos ir kitur. Pasak Terlecko, birželio trėmimai bus minimi bažnyčiose atšauktas dienas.

PERSITVARKYMO SĄJŪDIS LIETUVOJE IR BIRŽELIO TRĖMIMAI

(Vilnius, birželio 16. LIC) Lietuvių Informacijos Centro žiniomis, Persitvarkymo sąjūdis, įsteigtas Lietuvoje birželio 3 d., parengė laišką TSKP Centro Komitetui dėl nedemokratiškai Lietuvoje renkamų delegatų į 19-ąją Partijos konferenciją. Šis laiškas buvo svarstomas uždarose sąjūdžio tarybos posėdžiuose birželio 8 ir 12 d.d. Pastarajame posėdyje norėjo dalyvauti ir Lietuvos KP CK atstovas Stasys Imbrasas, bet taryba nubalsavo prieš, ir valdžios atstovas atsiprasęs, išėjo, praneša Lietuvių Informacijos Centras.

Vakarų jau anksčiau buvo pasiekęs nusiskundimas,

kad į Partijos konferenciją siunčiami senosios gvardijos, stalinistinių pažiūrų atstovai.

Birželio 13 d. vyko viešas Persitvarkymo sąjūdžio susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 500 žmonių, kartu su sąjūdžio taryba ir dviem valdžios atstovais - Imbrasu ir Paleckiu. Sąjūdis pasiskirstė į darbo komisijas svarstyti opių socialinių, ekonominių, gamtos teršimo ir kitų specifinių problemų.

LIETUVIŲ SVEIKINIMAS TOTORIAMS

(New York, LIC) "Plačiai žinoma, kad Stalino asmens kulto laikotarpiu nepagrįstai ir žiauriai buvo represuojamos visos TSRS teritorijoje gyvenančios tautybės. Nežmoniskumo praktika buvo tapusi ne išimtimi, o beveik visuotinė taisykle, pagrindiniu principu. Sistematiška apgavystė ir melas sugriovė pasitikėjimą ne tik tarp TSRS teritorijoje gyvenančių tautų ir socialinių klasių, bet ir netgi tarp žmonių ir vienos šeimos narių. Beveik be perstojo siautęs stalininis teroras daugelyje žmonių ir tautų sukėlė norą ieškoti išsigelbėjimo, netgi pas aiškius priešus - pas hitlerinius tautų pavergėjus,ėjusius su išlaisvinimo ir tūkstanmetinės taikos įtvirtinimo lozungais, su pažadu ant visados užbaigti su visuotinai nekenciamu stalininio tipo bolševizmu.

Nedera užmiršti, kad didelė masė Rusijos, Ukrainos, Baltarusijos ir kitų tautų sūnų bei dukterų, tikrai ieškodami išeities iš beviltiškos padėties sutiko bendradarbiauti su vokiškaisiais okupantais. Ir būtų buvę visai nenormalu, jeigu visai niekas iš Krymo totorių nebūtų pasukęs tuo pačiu keliu. Tačiau, jeigu keletas ar keliadesimtis Krymo totorių "išdavė" stalininį politinį režimą, tai dar nereiškia, kad buvo koks rimtas pagrindas aukščiausia bausme nubausti šimtus tūkstančių visai nekaltų žmonių - visą Krymo totorių tautą. Vien tikrai už tariamą vieno žmogaus nusikaltimą nubausti šimtą-kitą žmonių, tai hitlerizmo metodas. Krymo totorių nubaudimo atveju, už vieną buvo nubausta daug šimtų ir tūkstančių. Argi toks elgesys nėra šimtą kartų nežmoniškesnis už hitlerinį? Tačiau vietoj to, kad viešai atsiprašytų, labai daug išekentėjusios Krymo totorių tautos, vietoj to, kad nubaustų kaltus už siaubingo genocido akcijos realizavimą, tai yra už įvykdytą labiausiai sunkų nusikaltimą prieš žmoniskumą, kad kompensuotų padarytus materialinius nuostolius - iki šiol į tėvų ir protėvių žemę neleidžiama grįžti netgi tiems, kurie dar išliko gyvi. Argi tai ne tokio lygio nusikaltimas, kuris prašosi naujo Niurenbergo proceso?

Prievartinio pobūdžio nacionalinis beteisiskumas visais praeities amžiais buvo vadinamas vergijos vardu... TSRS erdvės plačiai išblaškyti Krymo totoriai, žiauraus nacionalinio beteisiskumo padėtyje, randasi jau daugiau kaip 40 metų. Vergija niekad nepateisino savęs nei ekonomiškai, nei doroviniu požiūriu. Ji visados galėjo būti tikrai prieštaravimui tarp tautų, bet niekad baze tautų brolybė. Tokiomis aplinkybėmis galėjo žiūrėti tikrai nusikalstamo pobūdžio internacionalizmas. Teisingas nacionalinio klausimo sprendimas yra tikrai vienas: visoms nacijoms besąlygiškai užtikrinti visas neatimamas jų teises - kalbines, teritorines, politines, ekonomines ir kitas. Ir kol Tarybų Sąjungoje nebus išmintingai išspręstas nacionalinis klausimas, tol nebus galimybės sėkmingai spręsti ne vien ekonomines, kultūrines, socialines problemas, bet nebus įmanomas Persitvarkymas, Demokratija ir Taika, rašomi iš didžiosios raidės. Mus liūdina, mes jaučiamės ižeisti ir pasipiktinę dėl to, kad TSRS vyriausybė iki šio laiko nerado reikalo patenkinti Krymo totorių nacijos reikalavimus. Mes manome, kad gėdingas nacionalinis beteisiskumo anachronizmas XX amžiaus pabaigoje vis dar tebeegzistuoja Tarybų Sąjungoje, turi būti likviduotas pačiu artimiausiu laiku. Todėl mes reikalaujame pilnai atstatyti visas Krymo totorių nacijos teises ir leisti jiems būti šeimininkais savo tėvynėje Kryme.

1988 balandžio 1. Pasirašo: 7 kunigai ir 24 disidentai, jų tarpe Nijolė Sadūnaitė, Jadvyga Bieliauskienė, Robertas Grigas, Povilas Pečiūnas ir kt.

LIC pastaba redakcijai: paaiškėjo, kad lygiai tie patys pasirašė po lietuvių pareiškimu armėnams (žr. š.m. balandžio 6 d. LIC žinią) išskyrus Jadvygą ir Joną Petkevičius.

KULTŪRINIS PUSLAPIS

LIETUVA DVIEJŲ MILŽINŲ ŽAISME...

DAINAVOS ŠALIES SŪNUS

/ tęsinys iš VILNIUS - LIETUVOS /

Malonus pavasarėlis jau buvo visame savo žydėjime kai į Suvalkijos - Rytprūsių pasienį buvo verbuojami žmonės: ūkininkai su pora arklių vežimu ten karštligiškai vykdomiems raudonarmiečių įsitvirtinimams. Iš mūsų ūkio vienam broliui esant ligoniui, antram reikalingu pavasari-niams laukų darbams, į pasienį turėjo važiuoti senasis tėvelis.

Prabėgo žieduotasis, bet nelabai mielas, gegužės mėnuo. Jau ir mūsų Lietuvai labai nelaimingu tapęs birželis čia pat. Marijampolės vidurinėse mokyklose mokslas jau ėjo prie metų pabaigos. Mūsų klasė ruošėsi pereinamiesiems egzaminams. Visų nuotaika gerokai įtempta. Eg-zaminai man asmeniškai praėjo labai sklandžiai ir lengvai, su gana aukštais pažymiais. Aš vėl rungiausi dėl pirmo-sios vietos savo klasėje su pora vaikinių: Romualdu Jure-lioniu ir Antanu Krupavičium, kun.Krupavičiaus giminai-čiu. Rungtynės buvo gana atkaklios. Laimėjau aš. Iš tik-rųjų, buvo rungtasi už pirmaujančias vietas visoje Vidu-rinėje Mokykloje.

Egzaminų laikų, vieną saulėtą dieną, maždaug pie-tų laikų, pastebėjome giedrame danguje kažkokią aurą aplink saulę, didžiū ratu juosiančią. Daugelis moksleivių ir mokytojų stebėjome tokį neišaiškinamą fenomeną, pir-mą kartą regėdami tai savo gyvenime. Po ilgoko žiūrėji-mo į tokį siaubingą reginį, išsiskirstėme, kiekvienas sa-vaip tą vaizdą įsisavinęs. Aš to reginio neužmiršau iki šios dienos. Man jis reiškė kažką labai lemtingo, kas iš tikrųjų netrukus išsipildė, labai nusiaubdamas šį mūsų mie-lą ir brangų miestą.

Po tokių nuotykingų mokslo metų šioje "NOVUS ORDO SECULORUM" sistemoje ir gana sėkmingų pirm-vimų moksle, skirstėmės vėl kiekvienas į savo gimtuosius kaimus su kažkokiu didžiu slogučiu krūtinėse. Visi nujaū-tėme kažką labai baisaus kybančio virš mūsų brangiosios Lietuvos. Tai buvo jau birželio vidurys. Važiuoju namo derlingaisiais Suvalkijos laukais. Vieversėliai čirena savo nuo amžių tą pačią džiaugsmingą giesmelę Lietuvos arto-jui. Tik tas artojas kažkodėl toks flegmatiškas, be ūpo. Tėviškės arimuose daužome dideliais grumstais sudžiūvu-sią žemę. Pavasaris buvo labai sausas, tai ir žemė per-džiūvo. Mamos išperintas gana gausus žasiukų būrys. Man tenka ir juos padaboti.

Po visą kraštą didis nerimas. Naktimis dažniau kai-muose apsilanko NKVD sunkvežimiai su keleta ginkluotų rusų. Iš mūsų kaimo jie išsivežė iš pagirio smulkų ūki-ninkėlių Vineą Kubilių, tačiau jo šeimos nerado. Daugelis vyrų naktimis namuose nemiegojo.

Iš Marijampolės miesto žymesnių žmonių, NKVD suė-mė ir išvežė į Rytus senutį ilgametį Rygiškių Jono gim-nazijos direktorių Daniliauską ir inspektorių Dailidę su šeimomis. Jie visi iš Sibiro nebegrįžo. Daugelis miesto inteligentijos ir kunigijos buvo iš anksto perspėti ir slaps-tėsi kaimuose. Lietuva gyveno dienas ir naktis baisioje nežinioje, laukė kažko ir meldėsi...

KARAS - KARAS - KARAS !!!

Birželio 22-sios išvakarės. Šiltas šeštadienio vakaras. Apžiūrėję visą ūkio apyvaką ir suvarinėję gyvulius nak-čiai, visi sugulėme miegui.

... Staiga, per miegus girdime kažką nakties danguje labai galingai kriokiant - lyg daugybę lėktuvų. Pašokome iš lovų ir bėgame visi laukan. Dar labai ankstyvas vasa - ros rytas, apie 4-ta valanda - dar pats miegojimas. Dan-gus rytuose vos tik pradeda brėkšti. Dar tamsi naktis, be mėnesienos. Girdime, virš Marijampolės miesto, 17 km. atstu šiaurės vakaruose galingus sproginėjimus - miestas bombarduojamas! Vakaru-pietų pusėje, už Žaliosios girios girdisi lyg ir artilerijos kanonada. "Vaikeliai, karas! - pagaliau pratarė į kiemą išėjusi motinėle. Mes visi stoviniavome, nežinodami ar džiaugtis, ar verkti...

Birželio 22-sios, sekmadienio rytas ėmė veikiai švisti. Pagaliau, visi įsitikinome, kad karas tikrai užvirė.

... Vokiečiai smogė pirmieji staiga, griežtai ir ryžtin-gai. Baisių mūsų veiksmai prapliupo visur - ore ir žemė-jė... Mes esame dabar tik kažkokio neišaiškinamo jausmo - misinio tarp teroro, ir drauge nepaprasto žingeidumo apimti. Tą baisų žodį - "karas" - esame daugel kartų skaite, savo lūpomis kartoje, bet tik pirmą kartą esame dabar staigiais jo žiūrovais. Taip, karas jau prasidėjo ir siaučia jis visu pasiutimu mūsų Lietuvos laukais, miestais dangumi, vandenimis...

Tas 4 metus trukęs tarp šių dviejų mums svetimų ideologijų karas, sunaikinęs daug neįkainojamo Lietuvos turto, jos kultūrinių pastatų, nepakeičiamų istorinių doku-mentų, sujaukęs ir drastiškai pakeitęs daugelio mūsų liki-mus, - nūnai jau realybė...

Atsikvošėję ir įsitikinę, kas iš tikrųjų dedasi aplink mus, susirūpinome dabar kitų mūsų artimųjų likimu. Na-muose dabar esame šešiese: mamytė, dvi sesės ir trys broliai. Nėra dar dviejų sesių su šeimomis, kurios gyveno kaip tik subombarduotoje Marijampolėje, dabar jau sken-dinčioj baisių gaisrų dūmuose. Be to, juk dar tėvelis ten, kažkur baisiame pasienio artilerijos pragare, gal atsidū-ręs kur žiauriai kenčia?... O gel ir žuvsė...

Tačiau ašaroms ir vaitojimui nėra laiko nei vietos. Skaidrus saulėtas birželio 22-sios rytas sužibo visu didin-gumu. Skubėjome išleisti į laukus gyvulius. Ir pati diena, rodos, sparčiau pajudėjo. Po pusryčių pievomis, pamiškė-mis pasirodė per girią persigavę pirmieji raudonarmiečių būriai. Visi jie bėgo skubiai Rytų kryptimi. Jau ir 9-ta valanda ryto. Mūsų akys nukrypusios į pietvakarius, iš kur vienas po kito atskuba įvairių bėglių vežimai, bene tarpe jų pamatysime ir mūsų tėvelį pardardant. Ir tikrai, štai nuo Juknelio kalnelio nudarda dvikinkis vežimas, - tai aiškiai tėvelis! Jau arklius ir vežimą iš tolo atpa-žinome. Visi trys broliai pasileidžiamė bėgti per laukus jo pasitikti. Koks neapsakomas mūsų visų džiaugsmas, jog tėvelis, išsprūdęs iš tos pragaros mašinos, jau namie gy - 4 psl.

vas ir sveikas! Su didžiu įdomumu klausomės mes jo pasakojimų, kaip vokiečiai trenkė visu pasiutimu į rusų pozicijas. Laimingai, daugelis ten dirbusių valstiečių greitai susigraibė kas darosi ir skubiausiai pasikinkę ark-lius į vežimus, nešdinosi namo, kol dar pragaras neužgriu-vo. Tėvelis apie 40 km. kelią sukorė per 4 valandas. Matomai ir gyvulėliai bėgo visomis išgalėmis be jokio poilsio - ir parbėgo...

Dabar mūsų visų rūpestis pakrypo degančios Marijam-polės miesto link. Tuč tuojau priruošiamė vežimą su ilgomis drobynomis, pasikinkome porą pailsėjusių arkliukų ir išdardame dviese - aš ir mano pusbrolis Petrukas. Mudu, kaip sveikiausi ir stragiausi, pasisiūlėme patys, kadangi vyriausias brolis dar vis sirguliavo, o antrasis turėjo gyvulius prižiūrėti.

Tai buvo apie 10 val. ryto, kai atsiveikinę namiškius ir su tėvelių palaima, riedame ten, kur už 17 km. aukštai virš horizonto boluoja tamsūs degančio miesto dūmai. Sekmadienio rytas toks saulėtas. Danguje - jokio debesė-lio. Genamė arklius ir patys nerimaujame, kas laukia mūsų degančiame mieste, ar net pakeliui. Galime kur nors dar pakeliui išivelti į pabėgėlių ar besitraukiančių raudonarmiečių mases. O tuomet - gelbėk, Viešpatie!... Tačiau, kol kas, ėjosi gana lengvai. Kažkur apie Nauja-dvarį pravažiuojame porą civilinių dviratininkų su baltais raiščiais ant rankovių. Pasirodo, tai lietuvių aktyvistų dalinėlis, pasiruošęs tvarkos tarnybai. Pasiklausę jų, kas darosi, nuskubame tolyn. Prie Padovinio aukštumų jau sutinkame pirmuosius pabėgėlius iš Marijampolės. Nuo tų aukštumų miesto liepsnos ima ryškėti. Keliai vis dar nuostabiai laisvi, ypatingai link miesto. Pravažiuojame Nartą. Miestas jau tik gal už 4 km. Gaisrų inferno darosi aršesnis. Jau pabėgėlių masės ima tirštėti. Priva-žiuojamė geležinkelio pervažą. O gyventojų masės guli-nėja, pasitraukusios iš bombų sudaužyto ir degančio mies-to. Pilni jų visi miesto laukai ir pagal geležinkelio pyli-mą. Tik pravažiavus geležinkelį, matome vienas raudon-armietis su kirka kapoja lauko telefonui griovelį skersai mūsų kelią. Privažiuojame. Atsargiai paklausiu rusiškai, kiek buvau gimnazijoj pramokęs: "A možno projiechat". -"Davai, davai!" - gana draugiškai rankos mostu parodė jis. Padėkoję, vikriai pravažiuojame ir netrukus jau esa-me pradžioje miesto. Priekyje girdime degančių namų tratėjimą. Važiuojame Kęstučio gatve, bet prie Vaičiaičio gatvės sankryžos sukame dešinėn, nes priekyje gatvė subombarduota. Pravažiavę Vaičiaičio gatvę, sukame kairėn Kudirkos gatvę, einančios pro naująsias miesto rinkas, kur vykdavo mūsų moksleivių masiniai mitingai. Baisus vaizdas! Turgaus halė, su didžiuliais romėniskais stiklo langais, sprogtančių bombų visiškai nupūsta. Tiki plieno griaučiai tebestovi. Turgaus aikštės grindinys, kaip kur-mių suraustas, grindinio akmenys guli krūvomis. Kiti, "sproginų momentu" patys virė "sviediniais, baisių greičiu skrisdami, daužė ir musė visus aplinkinius namus, žmones. Laimingai, pati gatvė nebuvo taip suarta. Už sudaužytos turgaus aikštės į vakarus, Kęstučio, Gedimino, Vytauto gatvių namai, tarpe Basanavičiaus skvero ir Miesto Sodo, baisių gaisrų sukuryje. Degantys namai pleškėjo su tokiu triukšmu ir ūzesiu, tarsi koks ugniakalnis išsiveržęs būtų.

Vargais negalais atsirandame Prienų gatvėje, netoli geležinkelio stoties. Čionai bombų kraterių irgi nemažai palietų namų, bet laime, jie padegti nebuvo. Prienų gatvę atsivarome iki Basanavičiaus aikštės, kuri taipgi apdaūžyta, bet pravažiuojama. Nuo čia, pasukę dešinėn į Kauno gatvę, kur stovi manoji 1-ji Vidurinė Mokykla (Rygiškių Jono gimnazija). Pati mokykla laimingai bombų išvengusi, nors bombos krito visai netoli, aplink gražų gelžbetoninį tiltą, jungiantį Vilkaviškio gatvę su Vilkaviš-kio plentu, bet jis nepaliestas. Nepalieti stovi taipgi Marijonų gimnazijos rūmai su vienuolynu ir bažnyčia. Miestas visiškai tuščias. Nė gyvos dvasios. Mes vieninte-liai skubiai dundame Kauno gatvę, kur gyvena mano vyriausioji sesuo su šeima. Pati gatvė labai gerame stovy-je. Ir dauguma namų čia bombų nepalieti. Visur tyku, ramu. Tik užpakaly likęs miesto centras užia gaisrų pra-gare.

/ bus daugiau /

VAŽIUOKIME Į LITUANISTINĮ SEMINARĄ
Studentai, Lituanistinių Mokyklų Mokytojai, Lietuvių kalbos bei Kultūros Mylėtojai,
Jau pats laikas užsiregistruoti į XIV LITUANISTI-KOS SEMINARĄ, įvykstantį "La Salle Manor" rūmuose kurie yra apie 30 mylių nuo O'Hare aerouosto, ne pei toliausia nuo "East-West Tollway", Plano, IL miestelio apylinkėje, rugpjūčio mėn. 7-21 dienomis.
Kursai yra universitetinio lygio; kiekvienas kursas susideda iš 15 valandų paskaitų. Šiais metais dėstys se-minare:
LIETUVIŲ KALBA
Mykolas Drunga - Lietuvių Gramatikos Pagrindai;
Antanas Klimas - Linksnii ir Prielinksnii Vartojimas;
Antanas Klimas - Lietuvių Kalbos Kirčiavimas
Juozas Vaišnys - Lietuvių Kalbos Kultūra
Antanas Klimas - Lietuvių Bendrinės Kalbos Tarimo Pra-tybos.
LIETUVIŲ LITERATŪRA
Ilona Maziliauskienė- Lietuvių Drama
Bronius Vaškėlis - Lietuvių Novele.

VAŽIUOKIME Į LITUANISTINĮ SEMINARĄ

Studentai, Lituanistinių Mokyklų Mokytojai, Lietuvių kalbos bei Kultūros Mylėtojai,
Jau pats laikas užsiregistruoti į XIV LITUANISTI-KOS SEMINARĄ, įvykstantį "La Salle Manor" rūmuose kurie yra apie 30 mylių nuo O'Hare aerouosto, ne pei toliausia nuo "East-West Tollway", Plano, IL miestelio apylinkėje, rugpjūčio mėn. 7-21 dienomis.
Kursai yra universitetinio lygio; kiekvienas kursas susideda iš 15 valandų paskaitų. Šiais metais dėstys se-minare:
LIETUVIŲ KALBA
Mykolas Drunga - Lietuvių Gramatikos Pagrindai;
Antanas Klimas - Linksnii ir Prielinksnii Vartojimas;
Antanas Klimas - Lietuvių Kalbos Kirčiavimas
Juozas Vaišnys - Lietuvių Kalbos Kultūra
Antanas Klimas - Lietuvių Bendrinės Kalbos Tarimo Pra-tybos.

LIETUVIŲ LITERATŪRA
Ilona Maziliauskienė- Lietuvių Drama
Bronius Vaškėlis - Lietuvių Novele.
VISUOMENINIAI MOKSLAI
Saulius Sužiedėlis - Lietuvių Tautinis Atgimimas
Rasa Mažeikaitė - Lietuva Viduramžių Laikais
Vytautas Kavolis - Lietuvių Kultūros Istorija iki 1945 m.
KANADOS LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBA
jums pilnai užmokės seminaro mokestį (\$280 JAV). S k u b i a i kreipkitės į LKB Švietimo Tarybos pirm. Alg. Vaičiūnų tel: (416)- 762-1777, (416) 245-3209, arba į KLB Švietimo Tarybos sekretorę Živilę Šelmienę tel: (416) 792-9106.

Paprastai ir trumpai...

Šių metų gegužės ir birželio mėnesiai tiesiog verda lietuvių kulturine veikla. Čikagoje, kartu su POEZIJOS DIENOMIS, vyko ir Vilniaus Jaunimo teatro spektakliai ir du jo atskiri pasirodymai Čikagos lietuviškajai visuo-menei Jaunimo Centre. O birželio mėn. pabaigoje Kana-doje, Toronto mieste jau įvyko PASAULIO LIETUVIŲ IV-TASAI KULTŪROS KONGRESAS. Vyksta PASAULIO LIE-TUVIŲ BENDRUOMENĖS VII-tasis SEIMAS. Taip pat To-ronte sušauktas vyskupo P.Baltakio, OFM LIETUVIŠKOS PASTORACIJOS SIMPOZIUMAS bei posėdžiai. Pabaigai - VIII-toji LAISVOJO PASAULIO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENTĖ.

Pridėkime praėjusį penktadienį Vilniuje, Gedimino aikštėje, šešiasdešimties tūkstančių lietuvių demonstraciją, reikalaujančią laisvės Lietuvai ir lietuviškajam žodžiui - ir pajusime beveik kvapą užimantį lietuviškosios dvasios ir sąmonės prasiveržimą. Kelis žodžius apie tai. Pirmiau-sia apie Čikagos įvykius.

POEZIJOS DIENŲ metu ANTRO KAIMO aktoriai atliko įdomų humoristinės poezijos rečitalį, vadovaujant A.T.Antanaičiui, to teatro prievaizdai, kaip jis save vadi-na.

Vilniaus Jaunimo teatro pavadinime nebuvo priker-gtos okupacinės sprespaudos raidės ir anglų kalboje jo pava-dinimas buvo atspausdintas: THE STATE THEATRE OF LITHUANIA. Todėl, dar jo nemačius, jis tapo toks savas ir brangus, o pasirodė puikiai. Ir A.Čechovo DĖDĖ VANIA ir V.Korastylev'o PIROSMANI, PIROSMANI...buvo suvai-dinti taip, kad juos norėjosi matyti dar ir dar, ir dar... Man ypačiai paliko nepaprastą išpūdį pastarasai, kurį ge-nialiai pastatė Eimuntas Nekrošius, pasinaudojęs maskvie-čio dramaturgo V.Korastylev'o skalsiu tekstu. Dramaturgo, kurio likimas grimzta į sutemas panašiai kaip jo veikalo herojaus gruzinų tapytojo Niko Pirosmansvillio, sutrum-pintai vadinamo Pirosmani.

Pasirodė Vilniaus Jaunimo teatro aktoriai ir Čika-gos lietuviams. Pirmąjį spektaklį mačiau. Jis buvo pradė-tas Lietuvos himnu, kurį giedojo kartu su salėje esančiais ir vilniečiai aktoriai. Himnas, pasirodo,rehabilituotas.

Pagal jų pačiųpasakymą, spektaklis buvo suimpro-vizuotas. Pasirodyme kai kuri poezija buvo neįtikėtinaai silpnai padeklamuota... Kai parvažiavau Montrealin, jaus-damasis lyg koks disidentas, sielą praskaidrino Nijolės Martinaitytės tų pasirodymų recenzija. Pacituosiu jos dalį iš DRAUGO kultūrinio priedo (Nr.11,1988.VI.11.):

"Koks bendras išpūdis? Pirmiausia, kad poezijos ir dramos perteikime jaučiamas stilius, kuriame daug svarbiau gaida, o ne reikšmė. To rezultatas- interpreta-toriai kartais pametė klausytojus ir dėl to programos pir-moji dalis buvo gana nuobodi, nors ir paįvairinta liaudies dainomis".

(Liaudies dainas jie sudainavo pasigėrėtinaai, auten-tiškai, kaimišku stiliumi.) Cituoju trumpos recenzijos pa-baigą: "Publika aktorius sutiko šiltai. Man rōdėsi, kad plo-jō daugiau iš sentimento, o ne už aukštą programos lygį. Vienaip ar kitaip, nesvarbu. Svarbu tai, kad "jie" mus išju-dino...(Nereikia mums dejuoti, kad Amerikos lietuvių kal-ba paveikta anglų kalbos. Iš programoje dalyvavusių, bent pas trečdalį jaučiama rusų kalbos įtaka)".

Po šia taiklia apžvalga pasirašau. Tikiuosi, kad ak-torės Nijolės Martinaitytės neįrašys į kokį nors neapsišvie-tusiųjų arba reorgų sąrašą, o AKIRAČIAI neapšlakstys 'buldoginiu' humoru...

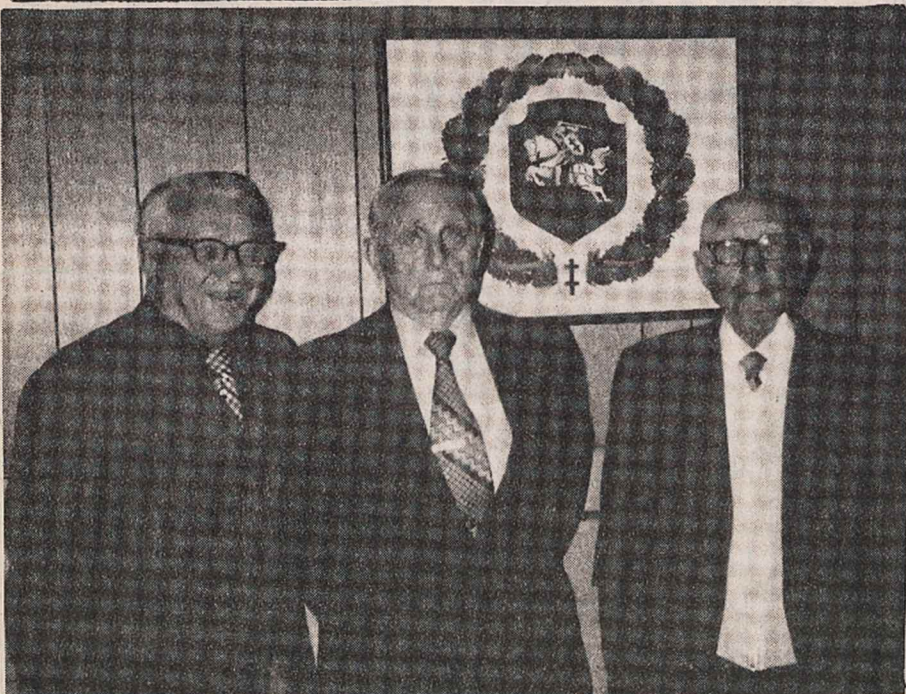
Paskutiniame (Nr.5, gegužės mėn.) AKIRAČIŲ nu-meryje Algirdas T.Antanaitis,nuolatinėje įdomioje ir objek-tyvioje skiltyje ATVIRAI KALBANT,rašo apie Vytauto Vanago sudarytąjį ir šių metų pradžioje Vilniuje išleistą LIETUVIŲ RAŠYTOJŲ SĄVADĄ. Apie šį pirmąjį atsimen-nio bendradarbiavimo "kūdikį" teks dar daug išsamiau pa-sisakyti JAV spaudoje. Čia tenorime parašyti kelias trum-pas pastabas.

Teisingai A.T.Antanaitis pastebi, kad SĄVADAN neįtraukti v i s i lietuviai rašytojai, kaip kad apskel-biama įvade: trūksta kai kurių išsvijios rašytojų ir kultū-rininkų. Kurjozu laikytina, kad sudėti visokie tarybų ta-riami ir mūsiškiai mėgėjai filosofai, o neįdėtas vienas pačių iškiliausiųjų mūsų filosofų - dr.Juozas Girmius. Tei-singai A.T.Antanaičio pastebėtas išsvijios rašytojų rūšiavimas pagal seną (žiūr. 1967 m. Montrealio pasaulinės parodos metu išleistą poezijos antologiją GRAŽI TU MA-NO BRANGI TĖVYNE) kazakevišką kurpalį. Bandoma kaip nors užmiltinti faktą, kad V I S I lietuviai išsviaai pasi-traukė ne tiek iš Lietuvos, kiek nuo komunistinio režimo ir teroro, ir okupacijos. SĄVADE rašoma, kad vieni "pa-sitraukė", kiti "turėjo pasitraukti", o dar kiti "atsidūrė". Ir surūšiuota pagal priimtinumą: tie, kurie spausdinasi ta-rybinėje spaudoje arba bendradarbiauja su kazakevičiais - teigiamiau apibūdinti už tuos, kurie to bendravimo atsi-sakė. Įdomu taip pat, kad nepatinkamieji apdovanojami įprastiniais šio režimo epitetais: antitarybininkai, klerika-lai, dešinieji, nacionalistai ir t.t. Prie šių pastabų pridė-tina dar, kad išsvijios rašytojų ir kultūrininkų biografijose pridaryta begalės klaidų: netikslios gimimo datos, pami-nėti ne tie universitetai, sumaišyti leidinių pavadinimai, ir t.t. Bent kas antro išsvijios atstovo charakteristikoje kas nors neteisingai atspausdinta arba kas nors praleista. Tik vienas pavyzdys : minint Bradūną, nepažymėta, kad jis buvo ir ŽEMES antologijos ir LITERATŪROS LANKŲ iniciatorius. Kad Kėkštas ir Nagys buvo LITERATŪROS LANKŲ redakciniame kolektyve ir ŽEMĖS antologijoje -visai nutylėta. Matyt, pirmu atveju, norint rehabilituoti, o antru- norint nubausti. Teko apie neobjektyvų ir netiks-lų leidinį žodžiu užklausti tuo metu Čikagoje viešėjusį kri-tiką Vitą Arešką ir šalia jo stovėjusį Liūtą Mozkūną. Pa-klaustas iš ko Vanagas ('geras mano pažįstamas; geras vyras...') ėmėsi žinių, V.Areška atsakė, kad iš "bostoniš-kės" enciklopedijos. O L.Mockūnas pastebėjo, kad ir jis šiek tiek esąs prie šio leidinio prisidėjęs. Tenka rimtai paabejoti, kad buvo naudotasi mūsų enciklopedija, nes to-kių baisių ir masinių klaidų mūsų Lietuvių Enciklopedijoje n ė r a.

Išvada tokia: SĄVADĄ reikia skubiai išimti iš apy-vartos ir, jeigu to tikrai siekiama, išleisti objektyvų ir tikslių, be jokių tarybinių pagražinimų, leidinį, kad ir tu pačiu SĄVADO vardu. Toks leidinys būtų tikrai vertingas įnašas ir nuoširdaus bei atviro bendravimo pirmoji nenu-duota pastanga.

Jonas Vakarīs

NEPRIKLAUSGMA LIETUVA

TORONTO LIETUVIŲ PENSININKŲ KLUBO PIRMOJI VALDYBA 1973 m. balandžio 7 d. Iš kairės: pirmininkas Stasys POCIŪNAS, sekr. – Martynas RAČYS, ižd. – Juozas STANAITIS.

Nuotrauka Stepo Varankos

• **PASAULIO LIETUVIŲ KONGRESAS**, išjudinęs visus lietuvius, pavyko labai gerai. Tiek svarstybose, tiek vaidinime ir koncerte dalyvavo labai daug žmonių. Taip pat iškilmingose pamaldose ANAPILYJE ir parodoje.

Torontiečiai atvykusius nuoširdžiai globojo, gerai viską suorganizavo ir buvo pažymėtinais punktualus.

Su pasitikejimu lauksime šios neeilinės vasaros renginių, kurie baigsis Tautinių Šokių Švente Hamiltone.

• **PENSININKŲ GEGUŽINĖ** rengia Toronto Lietuvių Pensininkų Klubas. Tai metinė tradicija ir šiemet ji vyks liepos mėn. 13 d., trečiadienį High Parke, priešais mokyklą.

Gegužinės pradžia 11 val. r. Bilietai gaunami pas S. Dervinienei tel: 767-5518 ir J. Gustaini, tel: 769-1599.

• **VILNIAUS KRAŠTO LIETUVIŲ SAJUNGOS VALDYBA** praneša, kad šiais metais vilniečių metinis tradicinis SASKRYDIS nei-

vyks dėl birželio mėn. pabaigoje ir liepos pradžioje vykstančių Toronto ir Hamiltono svarbių renginių.

• **BARŠAUSKAITĖ DAIVA**, jauna pianistė ši pavasarį laimėjo pirmąsias vietas Chopin'o ir Bach'o kūrinių klasių varžybose Peel muzikos festivalyje.

Ji taip pat yra laimėjusi pirmą vietą romantinio laikotarpio kompozitorių konkurse Scarboro muzikos festivalyje. Sveikiname.

• **PRISIKĖLIMO PARAPIJA** savo 35-metį minės lapkričio mėn. 19-20 d. d. Nutarta paskelbti konkursą ir duoti \$100,- premiją už parapijos jubiliejinės emblemos paruošimą.

Konkursui projektus reikia pristatyti iki RUGPJŪČIO mėn. pabaigos. Šia proga yra planuojama išleisti parapijos giesmyną, kuriame bus apie 70 giesmių su gaidomis.

Siūloma būti šio leidinio mecenatu savo artimųjų atminimui. Tuo reikala skambinti į Priskėlimo Parapijos raštinę.

EDMONTON

SOVIETŲ VYKDYTAS DEPORTACIJAS Lietuvoje Edmontono lietuviai pamiršo pamaldomis Lietuvių Namų koplyčioje ir tų namų auditorijoje, kur žodį pasakė KLB Edmontono A-kės pirm. A. Dudaravičius. Po to gausūs dalyviai nuvyko prie miesto rotušės. Plevėsuojant Lietuvos ir Kanados vėliavoms budėjo, laikydami 5 plakatus, ku-

riuose buvo skelbiama minėjimų prasmė ir kitos sovietų padarytos skriaudos Lietuvai.

Pirm. A. Dudaravičius tarė ta proga žodį ir perskaitė gautą iš Lietuvos Laisvės Lygos atsišaukimą. Kun. Rekowski sukalbėjo maldą, visi sugiedojo Lietuvos himną. Padėtas vainikas prie Nežinomo Kareivio kapo.

KANADOS BALTIEČIŲ FEDERACIJOS organizuotas pirmųjų Sibirinių Trėmimų minėjimas vyko birželio mėn. 14 d.

Ekumeninėse pamaldose dalyvavo apie 2.000 baltiečių.

Po iškilmingų specialių pamaldų Šv. Povilo anglikonų šventovėje ilga eiseną žmonių su degančia žvakėle rankose, vėliavoms ir plakatams lydinti, nuėjo į Toronto miesto rotušės aikštę.

Pakeliui žiūrovams buvo dalinami lankstinukai su trijų Pabaltijo kraštų istorinėmis informacijomis ir šios eisenos tikslo paaiškinimu.

Aikštėje žodį tarė afganų leidžiamas Toronto laikraščio "Afgan Liberation" redaktorius S. Jasar. Jis pareiškė, kad Rytų Europos ir Vidurinės Azijos tautos turi teisę į laisvę ir nepriklausomą gyvenimą.

ATVYKO DR. ALGIRDAS STATKEVIČIUS

Žinomas buvęs kalinys, laisvės kovotojas ir Helsinkio grupės narys, kentėjęs KGB tvarkomoje psichiatrinėje ligoninėje, atvyko su dukra Rasa į Torontą.

Dr. Algirdas Statkevičius dalyvavo PLB Kultūros kongrese ir PLB seime.

Antradienį, birželio mėn. 28 d., Leow's Westbury viešbutyje skaitė paskaitą tema: "Kultūra ir tautos laisvė".

Dr. Statkevičius išleido į užsienį tik po ilgų pastangų ir JAV psichiatrų sąjungos pakartotinų protestų. Tikriausiai, ir norint atsikratyti "nenuolankaus ligonio". Taip viena bausmė pakeičiama kita - trėmimu, ši kartą ne į Sibirą, o iš savo tikrosios tėvynės.

• **BALTIEČIŲ JAUNIMAS** rengia savo stovyklą rugpjūčio mėn. 11-14 d. d. Jim Thorpe, Pensilvanijoje, Pocono kalnuose.

Stovykloje vyks įdomūs seminarai, diskusijos, sportiniai užsiėmimai, laužai, šokiai.

Registruotis pas Rimą Šilėnaitį 4500 Conn. Ave. NW nr. 606, Washington, DC 20008, USA Tel: (202) 364-6424.

• **ČUPLINSKAS DARIUS** birželio mėn. 3-5 d. d. dalyvavo AMNESTY INTERNATIONAL suvažiavime Montrealyje. Darius atstovavo Toronto Universiteto Amnesty International grupei, kuriai jis pirmininkauja.

• Skautų stovykla ROMUVA jau atidaryta, įjungtas vanduo ir pradėti remontai. Iki dabar jau įvyko 6 darbo stovyklos. Platesnio masto

PABALTIEČIAI PRIE PAMINKLO LONDONE. EUROPOJE.

Grupė Pabaltiečių birželio 14 d. susirinko

Londono centre prie paminklo žuvusiems komunistų kalėjimuose, paminėti BAIŠIOJO BIRŽELIO metines. Baltų Tarybos pirm. M. Bajorinas prie paminklo padėjo vainiką. Irena Koluzs, Baltų Sąjungos pirm.-kė priminė, kad mes čia susirinkę esame liudininkai Birželio trėmimų.

Nuotraukos dešinėje dvi latvairės tautiniai rūbai: Irena Koluzs, M. Bajorinas, Sąjungos pirmininkas J. Alkis ir Baltų Tarybos vicepirm. Nora Morley-Fletcher.

išvyka planuojama liepos mėn. 9 d., šeštadienį.

Daugiau informacijų galima gauti pas Kastytį Batūrą tel: 239-8986.

• **ŠATRIJA ir RAMBYNAS** stovyklą "Romuvoje" liepos 9-10 d. d., besiruošiant TAUTINEI STOVYKLAI. Bus atlikti kai kurie paruošiamieji darbai peržiūrint palapines ir kt.

Tėvai prašomi kuo daugiau jaunimo atvežti į šią išvyką, kad greičiau viską paruoštume ir galėtume tuo pačiu pasidžiaugti gražia gamta.

• Į **SKAUTŲ TAUTINĘ STOVYKLĄ** iš Toronto užsiregistruavo 68 skautai-tės ir 7-nios šeimninės.

Lietuvių Namų Žinios

• LN Vyrų būrelio valdybos posėdis - birželio mėn. 28 d. 7:30 v.v. LN buv. pensininkų kambaryje, trečiame aukšte.

• LN valdybos posėdis - birželio 30 d., 7:30 v.v.

• Sekmadienio "TĖVO DIENOS" PIETUOSE dalyvavo 300 asmenų. Tėvai buvo apdovanoti gėlyte LN Moterų būrelio ponių ir pakviesti atsigaivinti taurele. Svečių knygoje pasirašė Aldona Šileikiene ir K. Vilkauskas iš Vindsoro, K. Leknickas iš Viktorijos, B.C., V. Vilkauskas iš Vilniaus, Birutė Kairienė iš Panevėžio ir K. Krivaitė iš Kauno.

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8

Telefonai: (416) 532-3400 ir 532-3414

KASOS VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais - nuo 9.30 v. ryto iki 8.00 v.v.; šeštadieniais - nuo 9.00 v. ryto iki 1.00 p.p.; sekmadieniais nuo 9.00 v. ryto iki 12.30 v.p.p. SKYRIUS ANAPILYJE: Sekmdieniais nuo 9.30 v. ryto iki 1.00 v.p.p.

MOKA UŽ:
90-179 d. term. ind. 7 1/2 %
180-364 d. term. ind. 7 3/4 %
1 metų term. indėlius 8 %
2 metų term. indėlius 8 %
3 metų term. indėlius 8 %
1 metų GIC-met. palūk. 9 1/4 %
2 metų GIC-met. palūk. 9 1/2 %
3 metų GIC-met. palūk. 9 3/4 %
1 metų GIC-mėn. palūk. 8 1/2 %
RRSP ir RRIF (pensijos) .. 8 %
RRSP-1 metų term. ind. 9 1/4 %
RRSP-2 metų term. ind. 9 1/2 %
RRSP-3 metų term. ind. 9 3/4 %
Specialią taup. s-tą 7 1/2 %
Taupomąją sąskaitą 6 %
Kasd. pal. taupymo sąsk. 7 1/2 %
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 5 3/4 %

IMA UŽ:
Asmenines paskolas
nuo 11 %
Sutarties paskolas
nuo 11 %
Nekiln. turto paskolas:
Su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/4 %
2 metų 10 3/4 %
3 metų 11 %
Su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ir 3 metų 10 %

Draudžiame asmenines ir sutarties paskolas iki \$15,000 ir narių gyvybę iki \$2,000 už saniaupas laikomas sėru, čekių ir taupymo sąskaitose.

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir morgičius iki 75% (kai noto turto vertės. Parduodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas (vairias sąskaitas).

AKTYVAI VIRŠ 37 milijonų dolerių

Mūsų tikslas - ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

sudbury

NEPAMIRŠTAME IR NEPAMIRŠIME

Siaubingų trėmimų į Sibirą prisiminimas ir pamaldos vyko Sudbury birželio 12 d., St. Andrew Place (Anglican Church). Minėjimą ruošė ir jame dalyvavo lietuviai, latviai, estai ir svečiai - ukrainiečiai, kroatai, lenkai. Dalyvavo apie 200 asmenų.

Minėjimui vadovaujant Lietuvių Bendruomenės Apylinkės valdybos nariui J. Bataičiui, vargonais grojant giesmę, Kanados rūsio ir minėtų tautybių valstybių tautinės vėliavos, lydimos tautiniais rūbais apsirengusių palydovų buvo įneštos į minėjimo salę. Lietuvos vėliavą nešė V. D a v e i k i s su palydovėmis L. R u k š y t e ir G. M a z a i t y t e. Wad su gražia dukrele.

Mažas altorius buvo papuoštas gražiomis gėlėmis, kurias padovanojo "Loughheeds Flowers" savininkas. Prie altoriaus buvo uždegta 3 žvakės. Pirmąją uždegė estų atstovai, antrąją latvių ir trečiąją lietuvių G. Mazaityte-Wade, kaip palydovė, o žvakę uždegė jos dukrelė.

Estė kalbėjo paaiškino šios dienos reikšmę, skaudžius pabaltiečių trėmimų į Sibirą prisiminimus.

Latvių Evangelikų kunigė skaitė maldas, sakė pamokslą, vargonų muzikai pritariant, solistė giedojo estų, latvių lietuvių religines giesmes. Gerai išmąstytą, turiningą ir minėjimui pritaikintą kalbą pasakė Gerry Loughheed.

Vargonais sugrojus Estijos, Latvijos ir Lietuvos tautinius himnus, vėliavos buvo išneštos ir minėjimas baigtas.

• Sudbury miesto savivaldybė už saugiausią vairavimą miesto autobusu, mandagumą su keleiviais per 1987 m. išrinko, įteikė dovanas ir garbės pažymėjimus miesto susisiekimo dirbančių autobusų vairuotojams, tarpe kurių pirmos vietos buvo ir lietuvaitei Laimai GATAUTYTĖ-LAMOTHE. Laimos tėvai A.J. Gataučiai, veiklūs lietuviai, prieš keletą metų išvyko iš Sudbury ir apsigyveno lietuvių pensininkų namuose VILNIO MANOR Toronte. J.Kr.

JEIGU GERI IR GALI CERTI - TAVO REIKALAS JEIGU NORI NUSTOTI - MŪSŲ!

ATEIK Į LIETUVIŲ A.A. (Alcoholics Anonymous) GRUPĖS SUSIRINKIMĄ. SUSIRENKAME KIEKVIENĄ PENKTADIENĮ IŠGANYTOJO PARAPIJOS SALĖJE. (Skersai gatvės nuo pensininkų rūmų, 1610 Bloor St. West, kampas Indian Rd.) 7:30 val. v.

SKAMBINKITE Tel.: 487-5591

Šių metų JONINĖS A.V. parapijos salėje 1988. VI.26 d. Iš kairės: J. Jagminas, J. Meškauskas, P. Girdžius, kun. dr. J. Kubilius, SJ, P. Gabrys, J. Vasiliauskas, J. Meliauskas, J. Tubis, J. Babrauskas ir P.J. Gedminas.

Mme M. Roch ir solistei Ginei Čapkauskienei po Joninių programos gėles įteikia M. Šiaučiulienė. Visos nuotraukos A. Kalvaičio.

ĮŠLAIKYTA JONINIŲ TRADICIJA

Nors birželio 26 d. nebuvo pati patogiausia dar vienam pagerbimui ar šventei, tačiau atvyko daugiau kaip 100 svečių. Atšvęstos Joninės, pagerbti Jonai, Petrai, Povilai.

L.K.MINDAUGO Šaulių kuopos pirmininkui Augustinui Mylėi pakvietus, varduvininkams buvo prisegamos gėlės ir jie susodinti prie garbės stalo. Jų tarpe buvo ir Aušros Vartų Parapijos ikūrėjas, emeritas kun. dr. Jonas Kubilius, SJ.

Sveikino varduvininkus Joninių rengėjai- L.K.MINDAUGO Šaulių Kuopa, AV Parapijos komitetas, AV Parapijos Choras, Karių Veteranų Sąjunga RAMOVĖ, VILNIAUS Šaulių Rinktinė, N.P.Seserys, Jūrų Šaulių Kuopa NERINGA.

Sugiedojus Ilgiausių Metų, meninėje dalyje sol.Gina Čapkauskiene, akompanuojant Mme M.Roch, padainavo 3 dainas.

Dr.kun.J.Kubilius palaimino stalą. Vaišės paruošė St. ir G. G. Rimeikiai su talka.

Daugelis išmėgino savo laimę loterijoje; BRIEDŽIO užėjoje veikė įvairių atsigavimui gerimų patarnavimas.

Prie kavutės pasigardžiota viešnios iš okup. Lietuvos Mildos Varnagiriienės atvežtu raguoliu. Dalyvis

KUN.PAULIAUS MALIŠKOS IŠKILMINGOS MIŠIOS ŠV.KAZIMIERO PARAPIJOJE

Seniausioje lietuvių parapijoje vyko iškilmingos mišios, laikomos primicijanto kunigo Pauliaus Mališkos, koncelebruojant 3 kunigams ir kardinolo atstovui kun. Mario Paquette. Vyko organizacijų ir jaunimo eisenos, giedojo Šv.Kazimiero Parapijos Choras, duetu Choro vedėjas J. Skėrys ir sol. A.Stravinskaitė. Skaitymus atliko Andrius Dasys, Ona Dainiūtė ir Marytė Adamonytė. Aukos nešė jaunimas: gita-

ra- muzikos simboli, sviedinį- sporto simboli ir skautišką skrybėlę- skautų simboli linkint, kad kun.Paulius Mališka, pasižymėjęs šiose srityse, ir toliau tomis priemonėmis dirbtų su jaunimu.

Mišių pabaigoje kun.Paulius Mališka suteikė kiekvienam asmeniškai palaiminimą. Visi dalyviai- apie 200- gavo atminimui po knygelę apie Šiluvos Mariją.

Bažnyčia buvo gražiai išpušta gėlėmis ir virš altoriaus Eucharistijos simboliu.

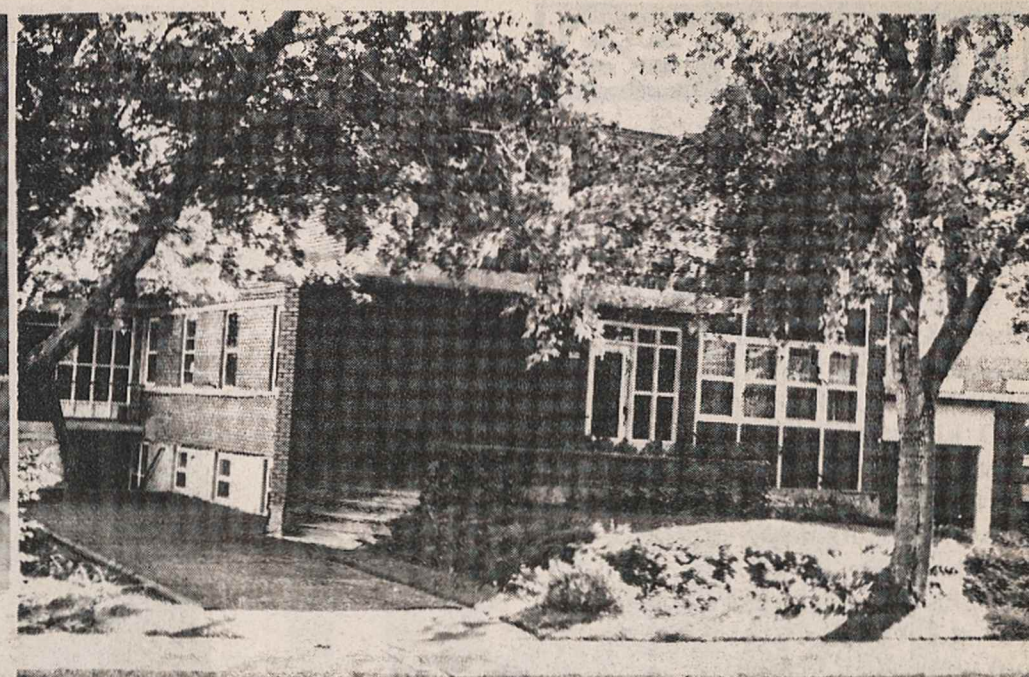
Salėje buvo pasakyti sveikinimai, kuriuos perdavė: kun.M.Paquette, kleb.St. Šileika, parapijos k-to pirm. M.Taparauskas, Šv.Elzbiėtos D-jos p-kė Alb.Astrauskienė, Šv.Onos D-jos vardu A.Tušienė, choro vardu chorvedys J.Skėrys. Sveikintojai įteikė po dovaną; buvo ir asmeniškų dovanų.

Sutapus vardinėms, buvo pasveikinti Jonai-nės, Pauliai-lės, Petrai ir Antanai. Sugiedota Ilgiausių Metų.

Nepaprastai gražią kalbą pasakė Primicijanto tėvas dr.Jonas Mališka, išreikšdamas savo jausmus ir jo sūnaus pašaukimo istoriją.

Gražiai padėkojo kun. Paulius Mališka.

Pietūs užtruko iki vėlyvos popietės. Pietų metu jaunimas padovanojo kun. Pauliui Marijos paveikslą, nes jis gavo šventinimus šiais paskelbtais Marijos metais. Dalyvis

SESELIŲ NAMAI MONTREALYJE

GYVENIMO TIKROVĖ IR MES...

Kai kurie įvykiai taip susiklostė - pavasario lietūs ir vėjai - kad teko pagyventi po prakiurusiu stogu ir įlūžusiom koplyčios lubom. Buvo rūpesčio.

Reikia pastebėti, kad AV Parapijos kai kurie choristai turi nuostabią klausą: jie pirmieji pajuto lietaus lašus, krantinčius ne vietoje ir padovanojo \$65.00 "sausimui". Dėka klebono kun. J.Aranausko, SJ, kuris biuletenyje paskelbė mūsų bėdas, rūpesčiai pradėjo mažėti. Tėvai Jėzuitai padovanojo \$500; AV Parapijos Komitetas \$300; E. ir J. Paunksniai- \$200; V.J. Buzai ir žentas N. Baršauskas - \$115; po \$100,- A. Ir. Vazalinskai, P. Te- kutienė, A. ir M. Čepuliai, P. M. Girdžiai, Katalikių Moterų D-jos Montrealio Skyrius; po \$50,- J. Kėsgailienė, A. Čerkesaitė, D. B. Staškevičiai, J. Gorys, J. Petrauskas, A. Petrauskaitė, S. E. Szewczuk, S. A. Baršauskai; \$40,- V. Keturkienė; \$30,- St. R. Pocauskai; po \$20,- B. Augaitienė, V. Kličienė, J. Ladyga, St. Daunoravičius.

Suma susidarė gausi. Gal ką ir pamiršau. Būčiau dėkinga, jei tokie atsilieptų. Dėkojame jums VISIEMS ir Viešpačiui už Jo gerumą. Per jus stogas uždėtas naujas - sąskaita \$ 5.300. Darbas atliktas gerai. Koplyčia atnaujinta, gražesnė negu buvo. Sąskaita \$800.

Kai su kitais dalijamės džiugia patirtimi, džiaugsmas auga - bujoja. Kai paliečia skausmas ir dalijamės, kad ir tyliu rankos paspaudimu, kartu nubraukiant ašarų skausmas mažėja ir širdį rėžiantis aštrumas švelnėja.

Kai prieš kurį laiką palaidojome a.a. Marcelę Piečaitienę, Stasės Naruševičienės, Juozo ir Vinco Piečaičių motiną, buvo gilaus skausmo ne tik dukrai, sūnams, anūkams, giminėms, bet ir daugeliui kitų. Motinai tik viena. Jos praradimas stipriai paliečia nesvarbu, kokio amžiaus sulaukusį. M. Piečaitienė pas mus pagyveno du metus. Mes ją vadino "Mūs Mamytė". Ji jau buvo pasitraukusi iš viešumos, bet visada domejosi ir žinojo, kas vyksta Montrealio kolonijoje, kokioje veikloje dalyvauja jos vaikai ir labai mylimi vaikaičiai. Ji jų veikla nespūsdavo, tik sakydavo: "Taip reikia. Kai pasens, negalės".

Esame labai dėkingos, kad a.a. mirusios dukra ir sūnūs paskelbė spaudoje jų Mamytės atminimui vietoje gėlių siųsti aukas Seselėms. Ir mūsų "Mamytė" - "savo Seselėms" (taip ji mus vadindavo) per savo ir vaikų draugus mums prisiuntė \$600.

Tą patį padarė kai kurie mielos a.a. Albinos Lukoševičienės draugai ir a.a. M. Jokubaitienės- Julijos Adamonienės- Mamytė.

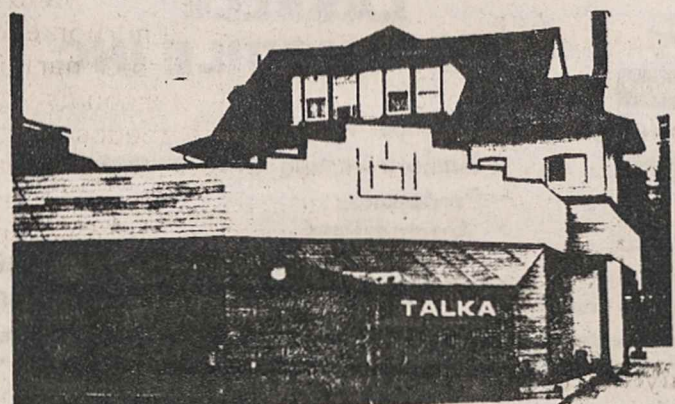
Visi šie nepramatyti įvykiai mus, Seseles, palietė giliai ir jautriai. Mes gyvename ne tik Montrealio kolonijoje, bet kartu gausioje lietuviškoje geraširdiškoje šeimoje. Jūs visi ir mielos mirusios, esate mūsų širdyse ir maldose.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą, palaidojusias savo mielas MOTINAS. Tegul ramina gilios prasmės Šv. Povilo žodžiai: "Nė vienas iš mūsų negyvena sau, nė vienas sau nemiršta. Ar gyvename, ar mirštame, - mes esame Viešpaties. Juk Kristus numirė ir atgijo, kad viešpatautų mirusiems ir gyviesiems." Rom. 14 8-9. Teviešpatauja Kristus Montrealio kolonijoje, kaip Tėvas savo šeimoje. Jo ramybė ir gerumas tepagudžia ir laimina kiekvieną.

Dėkingos jūsų Seselės, Sesuo M. Palmira

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

- įsikūręs nuosavuose namuose -

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

AKTYVAI PER 27 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME UŽ:

Indėlius (P.C.A.)	3%
santaukas	5.75%
kašd. pal. taupymo s-tą	5.25%
90 dienų indėlius	8.25%
1 m. term. indėlius	9.5 %
1 m. term. ind. mėn. pal.	9. %
3 m. term. indėlius	10. %
RRSP ir RRIF (pensijos)	7. %
RRSP ir RRIF 1 m.	9.5 %
RRSP ind. 3 m.	10 %

IMAME UŽ:

asmenines paskolas	12.5%
nekln. turto pask. 1 m.	10.75%
nekln. turto pask. 3 m.	11.75%
Nemokamas čekių ir sąskaitų apmokėjimo patarnavimas.	
Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2.000.	
ir asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.	

DARBO VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais - nuo 10 val. r. iki 5 val. p.p.; trečiadieniais - nuo 10 val. r. iki 1 v. p.p.; penktadieniais - nuo 10 val. r. iki 7 val. v.; šeštadieniais - nuo 9 val. r. iki 12 val. r. Liepos - rugpjūčio mėn. šeštadieniais uždaryta.

PATARNAVIMAS - GREITAS IR TIKSLUS!

533-1121 (416) 822-8480

* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA-INSURANCE

Walter Dauginis Insurance Broker Limited
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

VALYKLA SPECIALYBĖS:

- BATŲ TAISYMAS
- DRABUŽIŲ PERSIUOVIMAS
- ADYMAS AUDIMU
- MARŠKINIŲ SKALBIMAS
- UŽUOLAIĐŲ VALYMAS
- SAUGOJIMAS (STORAGE);
- ZOMŠAS

495-90e AVENUE, LaSalle
365-1143

7661 A CENTRALE, LaSalle
365-7146

2955 ALLARD, Ville Emard
766-2667

1988 METŲ

EKSKURSIJOS

Į VILNIŲ IR KITUS EUROPOS MIESTUS

4. Liepos	6 - 20	6. Rugpjūčio	17 - 31
5. Liepos	13 - 27	7. Rugsėjo	7 - 21

EKSKURSIJŲ KAINOS: 2.-ji- \$2016.00; 3.-ji ir 7.-ji- \$2284.00; 4.-ji ir 5.-ji - \$2384.00, įskaitant vizą ir draudą (cancellation, accident ir medical/hospital). Visos grupės 11 dienų Vilniuje ir 1 dieną Maskvoje. Po Vilniaus galima važiuoti į kitus miestus ilgesniam laikui pagal Jūsų pageidavimą. Užsirasyti bent 45 dienas prieš išvažiuojant, įmokant \$200.00 depositą. Likusi suma reikalinga sumokėti 30 dienų prieš išvažiuojant. Ekskursijas 2-rą, 5-tą ir 7-tą lydėsiu aš pats. Montrealiečiai iškrenda iš ir grįžta į Montrealį. Smulkesnių žinių skambinti arba rašyti žemiau nurodytu adresu:

V. Bačėnas

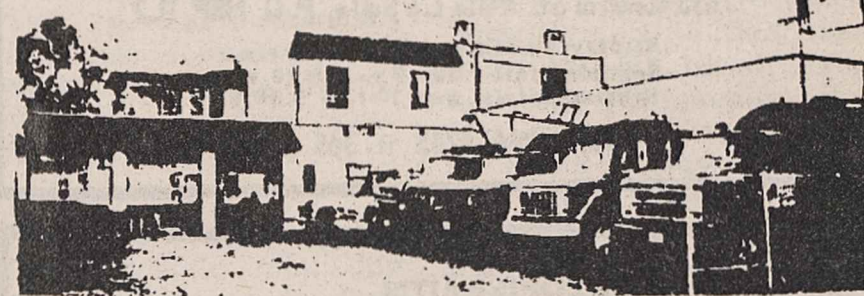
KENNEDY TRAVEL BUREAU LTD.

296 Queen St. W., Toronto, Ont. M5V 2A1
Kreiptis: V. BAČENAS, Tel.: (416)-593-0600.
iki 11 val. r. ir po 6 val.p.p. Tel: (416)-245-

GUY RICHARD ROOFER - COUVREUR

7725 George LaSalle

Geriausias patarėjas ir darbo atlikėjas stogodengys GUY RICHARD, kuris jau seniai lietuviams patarnauja. Darbą atlieka sąžiningai ir prienamomis kainomis. Stogo dengimui ar taisymui skambinkite: 364-1470

LAIDOJIMO ĮSTAIGA

FUNERAL HOME

J.F. Wilson & Sons Inc.

123 Maple Blvd. 5784 Verdun Av
Chateauguy, Que. Verdun, Que.,

Tel: 691-4763 Tel: 767-9956

MODERNIOS KOPLYČIOS

MŪSŲ VYRŲ OKTETAS

koncertuoja po lietuvių kolonijas Kanadoje ir Amerikoje, o kartais tenka padainuoti ir kitataučiams.

Vyrų Oktetas dainavo Man & His World parodos metu Operos paviljone, kur buvo atsilankę apie 300-400 klausytojų. Prieš porą metų koncertavo St.Lambert, Montrealio,Chateauguay didžiuliuose restoranuose ir kt.

Šių metų gegužės mėn. 26 d. Vyrų Oktetas buvo pakviestas Ryčio B u l o t o s pastangų dėka, koncertuoti La Faryère restorane, kuris savo specialiais žuvų patiekalais yra žinomas kaip geriausias Chateauguay ir Montrealio apylinkėje. Vietos spaudoje buvo pranešta apie "L'Oc-tuor Lithuanien de Montréal" koncertavimą.

Atvykusius mūsų dainininkus gražiai priėmė vadovybė ir pavaišino vėžiais Oktetas dainavo 2 kartus po 5-ias dainas. Vieną kartą 9 val.v.,kitą- 10 val.v.

Buvo atvykusių ir lietuvių pasivaišinti ir pasiklausyti dainavimo.

Pirmoje dalyje dainavo naujas jaunas tenoras Markus Niedvaras, kuris, Alfonsui Gudui porą mėnesių sirgus, jį pavadavo. A.Gudas dainavo antroje dalyje.

Džiugu, kad jaunimas prisideda prie mūsų Vyrų Okteto, nes atrodo,kad šitas oktetas yra vienintelis išlikęs Kanadoje, ir dar atsilaikys.

MONTREALIO VYRŲ OKTETAS.

I-oje eilėje:

A.Gudas, R.Bulota, muz. Aleksandras Stankevičius, Alb, Urbonas, Alb.Rusinas.

II-je eilėje:

Vyt.Murauskas,J. Celterius, A. Mickus, D.Piečaitis.

Kalbant apie koncertą: žmonėms labai patiko mūsų lietuviškos dainos, jas priėmė gausiais plojimais. Labai plojo už "A la claire fontaine" prancūzišką liaudies dainą. Dirigavo ir akompanavo muz. Aleksandras Stankevičius.

Restorano vadovybei labai patiko mūsų dainavimas ir jis sakė, kad jeigu mes kada darysime kitą plokštelę, tai jis mus parems finansiniais.

Po to Vyrų Oktetas jau dabar yra gavęs dar du kvietimus į etninį chorinio dainavimo festivalį Chateauguay šią vasarą, kaip jau buvo plačiau pranešta praeitame "NL" numeryje.

Primename, kad dainuosime Festivalyje rugpjūčio mėn. 4 d., ketvirtadienį 8 val.v. ir rugpjūčio mėn.7 d., sekmadienį 3 val.p.p. Kultūriniam Centre 15 Maple Blv., Chateauguay. Antanas M.

VERTA APLANKYTI BOTANIKOS SODĄ

Birželio mėn. 28 d. Montrealio botanikos sodas atidaro 2½ hektaro plote japonų stiliaus sodui skirtą parodą.Tai bus pirmą kartą rytiniame Kanados pakraštyje įrengtas tikras japoniškas sodas, suprojektuotas Ken Nakajima, žinomo japonų gamtovaizdžio kūrėjo. Šios parodos-sodo įkūrimui reikėjo virš 1 mil.dolerių, kurių pusę suaukojo japonų verslo įstaigos, dalį - apie ¼ mil.dolerių išlaidų padengė Kanados ir Quebec'o prov. vyriausybės. Japoniškame sode vyrauja fontanai,tilteliai, įvairių spalvų natūralūs akmenys, tvenkinys su specialios rūšies spalvotais karpiais, išaugintais japonų žinovų. Čia galima pamatyti15.000 augalų ir 2 specialius paviljonus poilsiui. Sodas randasi į šiaurę nuo rožių sodo, atidarytas 7 dienas savaitėje, įėjimas veltui. Aukos priimamos.

Gerbiamieji "Nepriklausomos Lietuvos" skaitytojai, 1988 metai jau įpusėjo, bet mūsų prenumeratorių tarpe dar vis randasi ne tik už šiuos metus nesumokėjusių, bet ir už praėjusių. Būtų mums malonu, kad visi atsiskaitytumėte ilgai nedelsdami. "NL"

Dorvalyje skubiai PARDUODAMAS 2-jų butų namas: 6½ ir 4½ kambarių, ir "playroom" su krosnim. Labai gerame stovyje. Prašoma \$ 160,000. Skambinti D.N. Baltrukoniui Tel.: 737-0844 arba 273-9181.

IŠNUOMUOJAMAS apšildytas 3½ kambarių butas Ville St. Laurent nuo liepos mėn. 1 d. ar vėliau, arti autobuso stoties ir prekybinių centrų. Nuoma - \$300.- mėnesiui. Tel.: 696-1300 arba: 334-3344

Maurice Electric Ltee
ENTREPRENEUR ELECTRICAL
ELECTRICIEN CONTRACTOR
MAURICE ANTONIUK - ELEKTROS ŠILDYMO SPECIALISTAS
102A, ALLION LASALLE, QUE. H8P2C5 TEL: 366-5484

PASTATŲ KANALIZACIJOS VALYMO SPECIALISTAS (CMG)
ir VAMZDŽIŲ (PLUMBING) TVARKYMO
REGISTRUOTA ĮSTAIGA
atlieka darbus, kreipiantis į COSTĄ, Tel.: 733-9878

WAWEL
LENKŲ CUKRAINĖ
• Gâteaux • Biscuits • Spurgos
• Gâteaux au fromage • Soussinai
• Pain • Café • Aguniniai ir kitokie pyragai
• Moutures beignes (Ponchis)
2524, Ontario E., Mtl 524-3348
PRISTATO VESTUVĖMS IR KITOMS PROGOMS

"ADAMS" RESTORANAS
7633 La Salle Blvd., LA SALLE, P.Q.
Tel.: 365-8666
Sav. Ona Voroninkaitienė "Smoked meat" specialistė
ATDARAS 7 DIENAS PER SAVAITĘ.

Maurice Kaplan
KAILIŲ SIUVĖJAS
• Didelis pasirinkimas gatavų paltų
• Saugojimas vasaros laikui (Storage)
• Taisau ir remodeluoju
• Siuvu ir parduodu.
1449 rue St. Alexandre, Telefonai:
Suite 500 A. 844-7303 ir 288-9646
Montreal, P.Q. H3A 2G6

TONY PHOTO STUDIO
PORTRAITS
PASSEPORT - COMMERCIAL
MARIAGE - WEDDINGS
5220 Queen Mary Rd. Suite 8
TONY LAURINAITIS
Montreal, P.Q. H3W 1X5 Tel.: 481-6608

LITAS

MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE ST, MONTREAL QUE H4E 2A8 Tel: 766-5827; 766-5830

SKYRIA: 3907 A ROSEMONT Blvd. ir ŠV. KAZIMIERO P-ja

VISI BANKINIAI PATARNAVIMAI

AKTYVAI VIRŠ \$ 25,000,000 REZERVAS VIRŠ \$ 1,000,000

MOKA UŽ:

CERTIFIKATUS ... 9½%	TAUPYMO - specialios 5¼%
TERM. INDĖLIUS:	TAUPYMO - su gyv. dr. 5 %
1 metų..... 8½%	TAUPYMO - kasdieninės.. 4¾%
180 d.- 364 d. 7½%	EINAMOS 4½%
120 d. - 179 d. ... 7¼%	RRSP ir RRIF term. 9½%
60d. - 119 d. 7 %	RRSP ir RRIF taup..... 6 %
30 d. - 59 d.6¾%	

IMA UŽ:

NEKILN. TURTO nuo 10¼% ASMENINĖS nuo 11½%

VĖLYVIAUSIŲ PROCENTŲ INFORMACIJA "LITE"

KASOS VALANDOS

	1475 De Seve	Rosemont	Šv. Kazimiero
Pirm. Antr. Treč.	9:00 - 3:00	-----	-----
Ketvirtadieniais	12:00 - 8:00	4:00 - 8:00	-----
Penktadieniais	10:00 - 6:00	2:00 - 6:00	-----

Vasaros sezono laiku nuo GEGUZĖS 15 d. iki SPALIO 15 d. SEKMADIENIAIS "LITAS" bus uždarytas

RESTORANAS KOSTAS

Specialybe - "BROCHETTERIE" -

RECEPTION HALL, tinkama banketams

ir kitiems susibūrimams.

ĮVAIRŲS GĖRIMAI

6201 Bannantyne Ave., Verdun, P.Q., H4H 1J4.

Rezervacijai skambinti: 768-2707 arba 768-9198.

LASALLE AUTOMOBILE INC.

Dodge Chrysler
Camions Dodge Trucks

- * Automobilių nuoma
- * Naujų ir vartotų pasirinkimas
- * Pardavimas
- * Aptarnavimas

366-7818

1050 Lapierre
coin La Vérendrye

Foto M.L.S.
SISTEMA

D. N. BALTRUKONIS

IMMEUBLES - CLASSIC INC.

NEKILNOJAMO TURTO VISAPUSIŠKAS

PATARNAVIMAS - PIRKIMAS - PARDAVIMAS

445 Jean Talon W. Suite 305, Montreal, P.Q.

Tel: 273-9181Namų: 737-0844

GREITAS IR TIKSLUS PATARNAVIMAS

PETRAS ADAMONIS

Tel. Bus.: 722-3545
Res.: 256-5355

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD. MONTREAL, QUE. H1X 1J7

FINANCIAL SERVICES & INSURANCE

PETER SODO ir JOHN POLCARI

Profesiniai patarnavimai
finansų reikalais:

Annuities R.R.S.P.*Finansų ir mokesčių planavimas
4999 St. Catherine St. West, Suite 450, Westmount, H3Z 1T3
Tel: 481-0311

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd

DRAUDA VISŲ RŪŠIŲ

6695 - 35-th Ave., Montreal, P.Q. HIT 3A6

ALBERTAS NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

TEL. BUS.: 727-3120 REZ.: 376-3781

TEL.: (514) 767 - 4690

VINCAS PIEČAITIS

1265 LECLAIR, VERDUN, P.Q. H4H 2M4

JONAS & CŪTÉ REALTIES

NEKILNOJAMO TURTO PATARNAVIMAS

TRANS QUEBEC SIDINGS LTD

ALUMINIJAUS DURYS, LANGAI, STOGELIAI,
APKALIMAI ALUMINIJUM, PLIENU, PLASTINE
MEDŽIAGA. DARBAS GARANTUOTAS IR
APDRAUSTAS.

SAVININKAS: John OSKOWICZ

3351 Belair St., Montreal, Que., H2A 2A5
Telefonas: 721-9496

"NL" RĖMĖJO PRENUMERATĄ ATSIUNTĖ:

M.Meškauskas (2m.), K.Mylašius (2 m.), Alb. Brilvicas, M. Sniulis, A.Danaitis, Alf.Viskantas, St.Vashkys, M. Mor-kūniene, J. Staškevičius;

RĖMĖJO PRENUMERATĄ IR AUKĄ:

\$ 15,- J.Pukteris; po \$ 5,- S.Andraitytė, A.Puteris, P. Millerienė;

AUKOS:

\$ 20,- O.Čerkus.
VISIEMS - nuoširdus AČIŪ!

"NL"

• Primicijų proga iš Bosto-no buvo atvykusi Ona Vileniškiėnė ir apsisotusi pas J.ir M. Adomaičius.

• GINTARO Ansambliui, vykstančiam į VIII Tautinių Šokių Šventę Hamiltonan, linkime geros kelionės.

• PUKTERIENĖ Ivona po operacijos palengva sveiksta Reddy Memorial ligoninėje.

Jos vyras Juozas PUKTERIS tikrina sveikatą toje pačioje ligoninėje.

Dr. PHILIP STULGINSKI
D.D.S.
DANTŲ GYDYTOJAS-CHIRURGAS
8606 Centrale, kamas 45-th Ave., Suite 209, Que., H8P 1N5
Tel.: 364-4658

Dr. Gaëtan BÉRARD, D.M.D.
Dantų gydytojas - chirurgas
466 A. boul. des Laurentides
Pont Viau, Laval, H7G 2V1
(Prie boul. Concorde)
Skambinti Tel: 662-1177

Dr. JONAS MALISKA

Tel.: 866-8235

Dr. MICHEL HUYNH

Tel.: 866-9297

D.D.S.

DANTŲ GYDYTOJAI-CHIRURGAI
1440 St. Catherine St. W. Suite 600
Montreal, P.Q. H3G 1S5

M. CUSSON VAISTINĖ

7635 Central St. Ville La Salle, P.Q. H8P 1L2

Atidaryta kasdien nuo 9 - 10 v.v.
Šeštadieniais: nuo 9 r. - 9:30 v.v.
Sekmadieniais: nuo 10 r. - 9:30 v.v.

Tel.: 366-9745 ir 365 - 0505

DR. A. S. POPIERAITIS

B.A. M.D. M.Sc. L.M.C.C. F.R.C.S. (c)

MEDICAL ARTS BUILDING

1538 Sherbrooke St. W. Suite 215, Montreal, Que., H3G 1L6

Tel.: 931-4024

Notarai

J. BERNOTAS - RŪTA POCAUSKAS

Suite 1143, Sun Life Building

1155 rue METCALFE, Montreal, Que., H3B 2V6

Tel. (514) - 871-1430